

Standard Eurobarometer 80

ALLMÄNNA OPINIONEN I EUROPEISKA UNIONEN Höst 2013

NATIONELL RAPPORT

SVERIGE

Undersökningen som ligger till grund för den här rapporten har beställts och koordinerats av Europeiska kommissionen, Generaldirektoratet för kommunikation.

Rapporten har producerats för den Europeiska kommissionens representation i Sverige.

Det här dokumentet representerar inte den Europeiska kommissionens åsikter.
De tolkningar och åsikter som framförs är uteslutande författarens.

Standard Eurobarometer 80 / Höst 2013 – TNS Opinion & Social

Innehållsförteckning

Svenskarna känner sig starkt som medborgare i EU	3
EU och framtiden	3
Hur svenskarna vill att EU tar sig ur den finansiella krisen	6
Vad betyder EU för svenskarna	8
Information	10
Svenskar har hög tilltro till olika institutioner	12
Teknisk förklaring	13
Eurobarometerns frågor	17

Denna nationella rapport för EU-kommissionens representationen i Sverige har skrivits av Adam Claus, TNS Sifo AB.

Svenskarna känner sig starkt som medborgare i EU

Känslan att man är en medborgare i den Europeiska Unionen är stark i Sverige. Hela 69 % av svenskarna känner sig till någon grad som detta, mot 59 % för EU-snittet. Av dessa 69 % är det dessutom 26 % som svarar ”ja, absolut” på frågan om ”man känner sig som en medborgare i Europeiska Unionen” mot EU-snittet 20 %. Så var fjärde svensk har alltså en mycket stark känsla av tillhörighet till EU. Endast 9 % känner sig ”nej definitivt inte” som EU-medborgare (EU-snittet 14 %). Denna starka känsla är också relativt spridd mellan olika åldrar i Sverige. Bland åldersgrupper i spannet 15-54 åringarna varierar andelen ”ja absolut” bara mellan 28 % till 29 %. Det är först bland de äldre (55+) som andelen är markant lägre på 21 %.

Ett annat tecken på att svenskarna ser sig som en självklar del av Europa är att över hälften av alla svenskar (54 %) betraktar sig själva som ”svensk och europé” medan motsvarande siffra för EU-snittet ligger på 47 %. Andelen som definierar sig som ”enbart svensk” ligger på 39 %, mot EU-snittet 42 % för att bara definiera sig som sin egen nationalitet. Det är något fler svenska män (58 %) än kvinnor (51 %) som betraktar sig som ”svensk och europé”, vilket ungefär motsvarar förhållandet även för EU:s snitt.

EU och framtiden

Svenskarna har en alltmer optimistisk syn på EU:s framtid. 59 % ger nu ett optimistiskt svar på frågan hur de ser på EU:s framtid, att jämföras med 55 % förra gången frågan ställdes. Detta gör också att svenskarna har en mer positiv bild än EU-snittet som ligger på 51 %. Optimismen är något högre bland svenska män (62 %) än kvinnor (55 %), vilket är samma förhållande som genomsnittet för EU, samt högre bland yngre (65-66 % upp till 29 år mot 54 % bland 55+). Ett resultat som också ligger i linje med snittet för EU.

Med en majoritet av medborgarna, både i Sverige och i EU i stort, som har en optimistisk syn på EU:s framtid, vilka är då de två viktigaste frågorna som man anser att EU står inför just nu? Kanske inte förvånande med tanke på de ekonomiska problem stora delar av Europa har haft de senaste åren, så toppar ”den ekonomiska situationen” som den viktigaste frågan både i EU-snittet (45 %) och i Sverige (55 %). Ett tecken på att man nu börjar se en ljusning på de finansiella problemen är att andelen som sätter detta som det viktigaste som EU står inför har sjunkit sedan sist från 64 % i Sverige och 48 % för EU-snittet.

Även de följande topplaceringarna rör ekonomin. På andra plats både i Sverige (36 %) och EU-snittet (36 %) kommer ”arbetslösheten”, följt av ”tillståndet för medlemsstaternas offentliga finanser” på tredjeplats med 28 % i Sverige och 26 % för EU-snittet. Men det är vad som händer därefter i rankinglistan över de viktigaste frågorna, som vi ser stora skillnader mellan vad svenskarna och européerna i genomsnitt framhåller som viktigt.

På klar fjärdeplats i Sverige med 21 % kommer ”klimatförändringen”, tätt följt av ”miljön” (18 %). Men medan runt var femte svensk lyfter upp dessa miljörelaterade områden som viktiga frågor för EU, så är det bara 4 % för EU-snittet som tycker att dessa områden är det viktigaste för EU. Sverige ligger klart i topp av alla länder i EU att framhålla ”klimatförändringen”, medan danskarna står för den näst den näst högsta andelen på 12 %. Situationen för ”miljö” är sedan ungefär densamma, med Sveriges andel som klart högst och Danmark och Frankrike på andra plats med en betydligt mer blygsam andel på 10 %.

Om svenskarnas fokus är på miljörelaterade områden efter ekonomin, så är fördelningen mer spridd på flertalet områden för EU-snittet. ”Invandring” kommer på en fjärdeplats med 16 %, vilket är samma andel som i Sverige. Därefter framhålls ”stigande priser/inflation” i EU-snittet (12 %), något som bara 1 % av svenskarna nämner. Men med tanke på den mycket begränsade inflationen i Sverige är inte detta speciellt märkligt.

Att de ekonomiska frågorna överskuggar vad som är de viktigaste frågorna som EU står inför, är som sagt inte förvånande med det nuvarande ekonomiska klimatet, men hur ser svenskar och européer på vad som är huvudsyftet med Europabygget och vad som borde vara huvudsyftet? Det finns många likheter mellan svenskarna och EU-snittet, med vad man uppfattar som huvudsyftet idag. Klart i topp ligger ”att utveckla ekonomin och främja tillväxten inom EU”, som 27 % av EU-snittet och inte mindre än 43 % av svenskarna ser som huvudsyftet. Följt av att ”upprätthålla fred och stabilitet” för svenskarna (20 %) mot 15 % för EU-snittet. För européerna i snitt är det istället ”att förbättra levnadsstandarden för alla EU-medborgare” som kommer som nummer två med 17 % (Sverige 8 %).

Men om detta är vad medborgarna uppfattar som huvudsyftet med Europabygget idag, så skiljer det sig mot vad man anser att huvudsyftet egentligen borde vara.

Fig.1 Och vad borde vara huvudsyftet med Europabygget? (Man kunde bara ange ett svar) (tabellen visar bara områden som en större andel än 10 % av svenskarna angett)

	Sverige	EU-snitt
Upprätthålla fred och stabilitet	24 %	14 %
Att stödja demokrati och mänskliga rättigheter i världen	21 %	7 %
Att utveckla ekonomin och främja tillväxten inom EU	18 %	22 %
Att förbättra levnadsstandarden för alla EU-medborgare	16 %	26 %

Det är intressant att se att det för genomsnittet av européerna fortfarande är de ekonomiska faktorerna som väger tyngst av vad man anser att EU:s huvudsyfte borde vara, ungefär i linje med vad man anser att huvudsyftet också är idag. Svenskarna däremot ser att det finns andra och mer humanitära värden som borde vara huvudsyftet.

”Fred och stabilitet” går från andra till första plats, men framförallt ”att stödja demokrati och mänskliga rättigheter i världen” seglar upp på en klar andra plats, med drygt var femte svensk som menar att det borde vara EU:s huvudsyfte. Det kan jämföras med att bara 6 % av svenskarna anser att det är EU:s huvudsyfte idag.

Att EU har en roll att spela även utanför Europa när det gäller arbetet med demokrati och mänskliga rättigheter är också en uppfattning som förstärkts något bland svenskarna sedan förra mätningen då 15 % ansåg att det borde vara EU:s huvudsyfte. Så svenskarna ser i betydligt högre grad än EU-snittet att EU skulle kunna ha möjligheter att bidra till en positiv humanitär utveckling även utanför EU:s gränser, vilket skulle vidga Europabygget till att omfatta mycket mer än vad man kanske idag tycker att EU är begränsat till.

Stödet är som starkast bland kvinnor där 25 % tycker att det borde vara huvudsyftet mot 16 % bland männen. Bland kvinnor intar detta topplaceringen medan det bland män istället är fred och stabilitet som ligger i topp, vilket nämns som nummer två bland kvinnor. Samma skillnad kan man även se i olika åldersgrupper där de yngsta (15-39 år) delar kvinnornas prioritering medan de äldre (40+) delar männens prioritering.

Under senare år har det funnits en diskussion om hur EU bör utvecklas och samarbetet kanske fördjupas i framtiden. Som vi såg ovan så såg svenskarna gärna att EU:s engagemang spreds utanför EU:s gränser, men hur är det med svenskarnas vilja att se hur det europeiska samarbetet fördjupas ytterligare? Här ser vi stora skillnader mellan svenskarnas och EU-snittets uppfattning.

Generellt är genomsnittseuropéen betydligt mer positiv till ett fördjupat samarbete än vad svenskarna är. Att 52 % för EU-snittet är för ”en europeisk ekonomisk och monetär union” mot bara 23 % av svenskarna är inte förvånande med tanke på att så stor andel av EU redan är med i Eurosamarbetet. Men även när det gäller andra möjliga områden för fördjupat samarbete är EU-snittet betydligt mer positivt än svenskarna. 63 % av EU-snittet är t.ex. för ”en gemensam utrikespolitik” mot 42 % bland svenskarna. När det gäller ”en gemensam försvars- och säkerhetspolitik för EU:s medlemsstater” är 73 % av EU-snittet för och 59 % av svenskarna. Man kan notera att för samtliga dessa områden är svenska män mer positivt inställda än kvinnorna, dock när andelen positiva män aldrig upp till de nivåer som EU-snittet har.

Så svenskarna är generellt sett mindre positiva till ett fördjupat samarbete inom vissa områden. Men det finns också områden av förändring där svenskarna är betydligt mer positiva till förändring än vad EU-snittet är. Över hälften av svenskarna (56 %) vill se en ”ytterligare utvidgning av EU under de kommande åren till att omfatta fler länder”, vilket är en uppgång från förra mätningen (47 %). För EU-snittet har andelen som är för detta legat stabilt på 37 % mellan de två mätningarna.

Tre av fyra svenskar (74 %) vill också reformera valsystemet så att ”Europeiska partier ska presentera sin kandidat till posten som kommissionens ordförande vid nästa Europaparlamentsval”, att jämföras ett EU-snitt på 57 %. För svenska ungdomar är det mer eller mindre en självklarhet att detta skall ske, då inte mindre än 91 % av 15-24 åringarna är för detta förslag. En inställning som inte delas av EU-snittet för åldersgruppen som ligger på exakt samma nivå som totalen, d.v.s. 57 %.

I samband med vad medborgarna själva vill sätta som huvudsyftet med Europabygget, är det också intressant att se närmare på hur man ser på de mål som EU har satt att man skall uppnå till 2020. Överlag sätter svenskarna ribban högt och många menar att målen är för lågt satta. För varje mål är det en betydligt högre andel svenskar än europeer i genomsnitt som anser att målen är för lågt satta. Det finns heller inget mål där svenskarna till en högre grad än europeerna menar att målet är för högt satt. Men man får inte i sammanhanget glömma att även bland svenskarna är det runt hälften som anser att de flesta målen är lagom högt satta.

Ofta när man jämför svenskarnas åsikter med genomsnittet för EU i frågor där man skall prioritera eller ranka olika områden, så är det en markant skillnad i att svenskarna brukar sätta betydligt större tonvikt vid olika miljörelaterade områden än vad EU-snittet brukar vara. Man kan visserligen se det även här, när 43 % av svenskarna, mot 17 % för EU-snittet, anser att målet ”att minska växthusgasutsläppet minst 20 procent fram till 2020” är för lågt satt, och 40 % (EU-snittet 17 %) tycker att det är ett för lågt mål ”att öka andelen förnybar energi i EU med 20 procent fram till 2020”.

Men den största skillnaden rör faktiskt utbildning. Över hälften av alla svenskar (55 %) anser att målet att ”andelen ungdomar som slutar skolan utan fullständiga kvalifikationer ska minska till 10 procent” är för lågt satt. Att jämföras med 27 % för EU-snittet, en skillnad på inte mindre än 28 procentenheter.

Ett annat icke miljörelaterat mål där svenskarna spänner bågen mer än EU-snittet är arbetslösheten. 43 % i Sverige menar att målet att ”tre av fyra män och kvinnor mellan 20 och 64 år ska ha ett jobb” är för lågt mot 17 % för EU-snittet. När det gäller detta mål måste man dock betänka att arbetslösheten idag i Sverige, även om den är hög historiskt sett, är betydligt lägre än i många krisdrabbade Europeiska länder. Så ett mål på en arbetslöshet på 25 % måste sättas i relation till nivån på arbetslösheten idag i olika länder.

Efter att ha presenterats de mål EU skall uppnå för 2020, så tillfrågades man om man ansåg att EU med dessa prioriteringar är på väg åt rätt eller fel håll för att ta sig ur krisen och möta nya globala utmaningar. Det är då slående att även om många av svenskarna tycker att målen är för lågt satta, så tycker en överväldigande majoritet på 70 %, den högsta nivån i något EU land, ändå att EU är på väg åt rätt håll med dessa prioriteringar. Detta är dessutom en uppgång från 66 % i förra mätningen. Mot mer modesta 43 % för EU-snittet i år som anser att EU går åt rätt håll med detta. Så svenskarna visar på en betydligt större tilltro till dessa mål än EU i genomsnitt.

Hur svenskarna vill att EU tar sig ur den finansiella krisen

Även om många länder i Europa fortfarande kämpar med stora ekonomiska problem så kan man börja skönja en något mer positiv känsla bland medborgarna. Hälften av svenskarna (50 %) anser nu att ”krisens inverkan på sysselsättningen har nått sin kulmen” en uppgång sedan sista mätningen från 42 %. Sverige drabbades aldrig lika hårt av krisen som flera andra EU-länder så det är kanske lättare här att se att krisen nått sin kulmen, men även för EU-snittet har det skett en klar ökning sedan sist. De som anser att krisen nått sin kulmen i EU överlag har också ökat från 36 % till 40 %.

Men även om detta är en viss positiv utveckling så är det fortfarande hela 50 % av EU-snittet (55 % vid förra mätningen) som menar att ”situationen kommer att förvärras ytterligare”, samma siffra i Sverige är 44 %. Att notera är att för Sveriges del var det över hälften (53 %) som förra gången ansåg att situationen skulle förvärras.

Så även om det finns en viss ljusning i bilden av krisen så är den långt ifrån över ännu, och är ett akut problem i många länder. Det finns då ett antal initiativ som EU kan göra, och medborgarna tillfrågades i vilken grad de tyckte dessa initiativ var viktiga eller inte för att EU ska kunna ta sig ur den nuvarande finansiella och ekonomiska krisen. Man kunde använda en skala från 1 till 10, där 10 stod för ”mycket viktigt”. Vi kommer nu att koncentrera oss på den andel som angav 7-10, d.v.s. de som tycker att ett initiativ är viktigt.

Fig.2 Andel angav 7-10 (total för de som anser ett initiativ viktigt)

	Sverige	EU-snitt
Att främja en ekonomi som använder mindre naturresurser och släpper ut mindre växthusgaser	92 %	75 %
Att hjälpa de fattiga och socialt utslagna och göra det möjligt för dem att få en aktiv roll i samhället	88 %	81 %
Att höja kvaliteten och göra den högre utbildningen inom EU mer attraktiv	80 %	72 %
Att modernisera arbetsmarknaden i syfte att höja sysselsättningsnivån	79 %	80 %
Att bidra till att göra EU:s industriella bas mer konkurrenskraftig genom att främja entreprenörskap och utveckla ny kompetens	79 %	73 %
Att öka stödet till forskning och utveckling och omvandla uppfinningar till produkter	73 %	64 %
Att utveckla e-ekonomin genom att främja ultrasnabbt Internet inom EU	28 %	51 %

Framförallt för svenskarnas del är det inte i första hand mer klassiska ekonomiska åtgärder som är viktiga för EU att göra för att ta sig ur den ekonomiska krisen. Som vi sett tidigare så prioriterar ofta svenskar olika klimatåtgärder i en betydligt större utsträckning än européer i genomsnitt. Men här ser vi att en förkrossande majoritet på 92 % av alla svenskarna även ser att satsa på en resurseffektiv ekonomi som ett viktigt sätt att ta sig ur den ekonomiska krisen. Svenskarna ser också till en mycket hög utsträckning ”att hjälpa till att fattiga får en aktiv roll i samhället” som ett viktigt vapen att ta sig ur krisen.

Det har också diskuterats olika sätt att inom EU försöka reformera de globala finansiella marknaderna. Flera av dessa reformer får ett massivt stöd i Sverige och bland EU:s medborgare, så t.ex. är hela 80 % av svenskarna helt för ”tuffare regler för skatteflykt och skatteparadis” och EU-snittet ligger på 63 %.

En majoritet av svenskarna (53 %) är också helt för ”striktare regler för kreditvärderingsinstitut”, medan EU-snittet ligger på 43 %. Knappt en majoritet av svenskarna och EU-snittet är också helt för ”införandet av en skatt på bankernas vinster”, 43 % mot 49 %. Vad som inte är lika populärt är ”införandet av euroobligationer”, bara 7 % av svenskarna och 13 % av EU-snittet är helt för dessa. Även införandet av ”en skatt på finansiella transaktioner” får ett mer ljumt mottagande, speciellt i Sverige där 19 % är helt för en sådan skatt, mot EU-snittet 32 %.

Vad betyder EU för svenskarna

Medborgarna ställdes inför en rad påståenden och tillfrågades i vilken grad man instämde eller tog avstånd från dem. Vi kan här se vissa markanta skillnader mellan vad svenskarna och EU:s medborgare i genomsnitt anser. Inte mindre än 88 % av svenskarna instämmer helt eller delvis att ”EU underlättar för att göra affärer i Europa” mot EU-snittet 62 %.

Vidare instämmer 65 % av svenskarna att ”EU skapar förutsättningar för fler jobb i Europa” och EU-snittet ligger på 40 %. Men det är inte bara när det gäller ekonomiska frågor som svenskarna har en helt annan linje än snittet för EU. Så instämmer t.ex. 80 % av svenskarna helt eller delvis att ”EU bidrar till att hantera globala hot och utmaningar” att jämföras med EU-snittet på 55 %. Något som dock både svenskar (88 %) och européer i snitt (81 %) är rörande eniga om är att ”EU behöver ett tydligare budskap”. Så även om man anser att EU står för mycket så är det ett klart besked från medborgarna att EU:s budskap behöver bli tydligare.

Vad är det då som man anser skapar en känsla av samhörighet mellan EU:s medborgare? Man kunde här ange upp till tre olika områden. Det som flest svenskar framhåller är ”värderingar” (37 %), något som mer blygsamma 19 % överlag inom EU nämner. I topp för EU-snittet är istället ”kultur” (28 %), men även detta kommer högt bland svenskarna på 30 %. På andra plats både i Sverige (33 %) och EU-snittet (23 %) kommer sedan ”historia”.

Vidare, på frågan om vad ”EU betyder för dig personligen”, så finns det ett område som utan konkurrens står ut som det i särklass viktigaste både för svenskar och européer i genomsnitt och det är ”frihet att resa, studera och arbeta var som helst inom EU”. Inte mindre än 67 % av svenskarna nämner detta och 43 % för EU-snittet. Av de möjliga alternativen att välja bland är det också det alternativ som ligger närmast den personliga sfären, och något som är mer troligt att man själv kanske har haft direkt nytta av. Så det är inte förvånande att det toppar listan.

Men EU står även för andra värden i mycket hög grad. På andra plats för svenskarna kommer ”fred”, något som 44 % framhållit. För EU i genomsnitt är också fred en viktig aspekt med 25 % som nämner det, men det kommer först på fjärde plats. Där är det istället ”euron” som har andra platsen med 32 %, något som bara 20 % av svenskarna har med på sin lista.

Mindre smickrande för EU-samarbetet är att EU står för ”byråkrati” för 43 % av svenskarna (EU-snittet 24 %) och för ”slöseri med pengar” för 37 % av svenskarna (EU-snittet 27 %). Intressant att notera är de områden som är på starkast frammarsch sedan förra mätningen bland svenskarna. Då har vi en ”starkare röst i världen” som ökar med sex procentenheter till 32 %, och ”kulturell mångfald” som ökar med fem procentenheter till 29 %. Så vi ser kanske början på att svenskarna lägger andra aspekter än bara de mer traditionellt ekonomiska i vad EU betyder för medborgarna.

Om detta är vad medborgarna anser att EU betyder för dem personligen, vilka värderingar anser man då representerar EU bäst?

Fig.3 I denna lista, vilka värderingar representerar EU bäst? (Man kunde ange max 3 svar) (Tabellen visar bara värderingar som en större andel än 10 % av svenskarna angett)

	Sverige	EU-snitt
Fred	56 %	37 %
Demokrati	48 %	30 %
Mänskliga rättigheter	42 %	34 %
Rättsstatsprincipen	23 %	18 %
Individuell frihet	21 %	18 %
Solidaritet, stöd för andra	16 %	14 %
Respekt för andra kulturer	13 %	16 %
Respekt för mänskligt liv	12 %	16%

Först kan man klart se att svenskarna i en betydligt högre grad utnyttjat möjligheten att välja fler värderingar än EU-snittet. Så svenskarna har inte haft problem att se hur EU kan representera en mångfacetterad bild av olika värderingar. Det finns också en stor samsyn i vilka de tre absolut viktigaste värderingarna är. Europabygget representeras bäst för runt hälften av alla svenskar av; fred, demokrati och mänskliga rättigheter. Samma tre värderingar som också EU-snittet har som de tre topplaceringarna, om än på lägre nivåer än svenskarna.

Det är uppenbart av ovan att EU står för många olika aspekter för svenskarna, men om man ser på helheten vad framkallar då EU generellt för en bild för medborgarna; en positiv eller en negativ bild? På en jämskala från mycket positiv till mycket negativ, med även möjligheten att vara neutral, så uppvisar svenskarna en slående likartad bild som EU-snittet.

En majoritet, både i Sverige och för EU-snittet, har en tydlig hållning antingen åt det positiva eller negativa hållet. Något fler är totalt sett positiva (både i Sverige och EU-snittet 31 %) än negativa (svenskarna 27 % och EU-snittet 28 %), vilket dock ändå lämnar en betydande grupp av medborgare som har en neutral bild av EU (svenskarna 42 % och EU-snittet 39 %). Så trots att EU står för en mängd mycket positiva värderingar så har man fortfarande mycket arbete för att kunna materialisera detta till en lika positiv bild av unionen.

Det är intressant att det i Sverige sedan sista mätningen skett en viss förskjutning i bilden av EU. Andelen som är totalt sett negativa har minskat från 34 % till dagens 27 %, men dessa har inte gått från negativa till positiva utan blivit mer neutrala. Ser vi till olika grupper i Sverige så kan vi klart se att ju yngre man är desto mer positiv bild av EU har man, i gruppen 15-24 år är t.ex. 45 % totalt sett positiva. Även män (34 %) tenderar att ha en mer positiv bild än kvinnor (27 %).

Information

Jämfört med EU-snittet (29 %) så anser en betydligt högre andel svenskar (41 %) att man är mycket eller ganska välinformerad om EU-frågor. Men det är stora skillnader mellan olika grupper av svenskar. Det kommer knappast som en stor överraskning att ju mer välutbildad man är, desto högre andel anser sig vara välinformerad. Men vad som inte är lika uppenbart är den stora skillnaden mellan könen. För män är det 51 % som anser sig vara välinformerad mot 32 % av kvinnorna. Det finns en skillnad också för EU i genomsnitt men gapet är betydligt mindre, med 34 % män och 25 % kvinnor som anser sig vara välinformerad.

Fig.4 Varifrån får du merparten av dina nyheter om EU-politiska frågor i första hand?

	EU-snitt	Sverige
TV	58 %	51 %
Tidningar & tidskrifter	10 %	24 %
Radio	6 %	9 %
Internet	13 %	13 %
Är inte ute efter nyheter om EU-politiska frågor	12 %	1 %

Trots att Sverige har ett av de högsta Internetanvändandet i Europa så används ändå inte Internet till en högre grad som förstahandsval för att få nyheter om EU-politiska frågor än snittet för EU. Istället är det från det klassiska mediet TV som en majoritet har som förstahandsval. Bland de yngsta (15-24 år) i Sverige är situationen visserligen annorlunda och Internet kommer istället överst på topplistan, men det är ändå ”bara” 35 % i denna åldersgrupp som har Internet som förstahandsval och 28 % som har TV. Det är också värt att notera att medan fler än 1 av 10 bland genomsnittseuropeerna inte är ute efter nyheter om EU-politiska frågor, så är det bara 1 % av svenskarna som spontant nämner detta.

Medborgarna tillfrågades även om vilka källor de använder ”när de söker efter information om EU, dess handlingsprogram, dess institutioner etc.”, och här kan vi klart se hur betydelsefullt Internet är för svenskarnas informationsinhämtande. Internet är den i särklass viktigaste källan för denna typ av information för svenskarna, 62 % använder det mot 33 % för EU-snittet. För Sveriges del är detta dessutom en ökning från 58 % vid förra mätningen, medan nivån legat stabil för EU-snittet.

Internets dominans hade varit än högre om inte äldre svenskar (55+), där 35 % använder Internet som informationskälla, dragit ner det svenska snittet. I åldern 15-39 år är det över 80 % som angett Internet. Det är annars fortfarande TV som är den viktigaste källan även för detta för genomsnittseuropeen med 48 %, mot 37 % bland svenskarna, vilket inte ens sätter TV som nummer två i Sverige utan på en tredje plats. Det är istället dagstidningar som kommer tvåa i Sverige med 40 % (EU-snittet 26 %). Även när det gäller denna typ av information kan vi notera att 21 % av europeerna mot 14 % av svenskarna aldrig letar efter denna sorts information.

Fig. 5a Tycker du att det rent allmänt talas för mycket/lagom/för lite om EU i följande medier?

EU-snittet

	För mycket	Lagom	För lite	Vet ej
TV	11 %	53 %	28 %	8 %
Radio	6 %	47 %	27 %	20 %
Press	9 %	55 %	19 %	17 %
På webbplatser	6 %	43 %	12 %	39 %

Fig. 5b

Sverige

	För mycket	Lagom	För lite	Vet ej
TV	3 %	53 %	37 %	7 %
Radio	1 %	46 %	34 %	19 %
Press	5 %	54 %	34 %	7 %
På webbplatser	1 %	42 %	19 %	38 %

I Sverige och EU i stort delar runt 50 % av befolkningen uppfattningen att det talas lagom mycket om EU i de flesta medier. Jämfört med förra mätningen så är förhållandena i princip oförändrade för EU-snittet. För Sveriges del är situationen också relativt stabil men det har skett en svag minskning för andelen som tycker att det är lagom mycket. Den största minskningen står pressen för där 60 % av svenskarna i förra mätningen tyckte att det var lagom mot nu 54 %.

Andelen som tycker att det är för lite information är markant större än de som tycker att det är för mycket, i EU och i synnerhet i Sverige. I Sverige anser 1/3 att TV och radio och press rapporterar för lite om EU, medan några få procent tycker att media talar för mycket om EU. Det tapp som skett bland de som tycker att det är lagom mycket har nu gått över till att tycka att det talas för lite om EU. Ökningen är störst för pressen, där andelen som tycker att det talas för lite ökat med sex procentenheter. Detta kanske kommer att ändras i år när det är val till Europaparlamentet, men det är ändå slående att ett drygt halvår innan valet är det en stigande andel som tycker att det borde talas mer om EU.

Svenskar har en hög tilltro till olika institutioner

Jämfört med genomsnittseuropéen har svenskar en hög tilltro till institutioner och myndigheter. Så är t.ex. en överväldigande majoritet om 70 % av svenskarna benägna att lita på den svenska riksdagen, medan bara var fjärde (25 %) bland européerna är benägna att lita på sitt nationella parlament. Även för den svenska regeringen finns en klar majoritet som litar på den (57 %), mot 23 % för EU-snittet, och regionala och lokala myndigheter ligger t.o.m. på en något högre nivå om 61 % i Sverige (EU-snittet 44 %).

Men svenskarnas starka tilltro inskränker sig inte till bara offentliga institutioner. Inte mindre än 79 % är benägna att lita på radio och 67 % på TV, att jämföras med motsvarande siffror för EU-snittet på 54 % respektive 48 %. Tidningarna når dock inte upp till samma höga höjder utan 49 % av svenskarna litar på dem (EU-snittet 41 %). Dessa nivåer på tilltro ligger mycket stabilt i både Sverige och EU i stort mellan åren, men det finns ett klart undantag och det är att andelen som är benägna att lita på de politiska partierna har rasat från 43 % i förra mätningen till 34 % nu i Sverige. Något som är illavarslande inför den period vi står inför med två stora val detta år.

Svenskarnas tilltro till olika institutioner begränsar sig inte bara till svenska sådana. Tilltron till FN ligger t.ex. på 71 % bland svenskarna, mot 42 % för EU-snittet. Men man har också en större tilltro till olika europeiska organ än vad snittet för EU ligger på. Drygt hälften av svenskarna är benägna att lita på dessa mot under 40 % för EU-snittet:

Fig.6 Är du benägen att lita på eller benägen att inte lita på dessa europeiska organ? (andelen ”benägen att lita på”)

	EU-snitt	Sverige
Europarlamentet	39 %	56 %
Europeiska kommissionen	35 %	53 %
Europeiska centralbanken	34 %	56 %